

Nd.

558. Frumvarp til laga

[30. mál]

um rannsóknir í þágu atvinnuveganna.

(Eftir 2. umr. í Nd., 29. apríl.)

I. KAFLI

Rannsóknaráð ríkisins.

1. gr.

Rannsóknaráð ríkisins er sjálfstæð ríkisstofnun, sem heyrir undir menntamála-
ráðuneytið.

2. gr.

Í Rannsóknaráði skulu eiga sæti 21 maður.

Á fyrsta þingi eftir hverjar almennar alþingiskosningar kýs sameinað Alþingi 7 alþingismenn og jafnmarga alþingismenn til vara í Rannsóknaráð. Aðra fulltrúa í Rannsóknaráði skipar menntamálaráðherra til fjögurra ára í senn, svo sem hér segir:

Einn samkvæmt tilnefningu stjórnar Búnaðarfélags Íslands.

Einn samkvæmt tilnefningu stjórnar Fiskifélags Íslands.

Einn samkvæmt tilnefningu Iðnaðarmálastofnunar Íslands.

Einn samkvæmt tilnefningu Efnahagsstofnunarinnar. Skal hann hafa lokið háskólaprófi í hagfræði.

Einn samkvæmt tilnefningu Raforkuráðs og raforkumálastjóra sameiginlega.

Þrjú samkvæmt tilnefningu háskólaráðs, og skulu þeir hafa lokið háskólaprófi í raunvísindum.

Fimm fyrir hagnýtar rannsóknir, forstjóra eftirtalinna rannsóknarstofnana:

Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins, Rannsóknastofnunar iðnaðarins, Rannsóknastofnunar landbúnaðarins, Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins og Haf-rannsóknastofnunarinnar.

Þeir skulu hafa lokið háskólaprófi í raunvísindum.

Sömu aðilar tilnefna varamenn.

Menntamálaráðherra er formaður Rannsóknaráðs og skipar varaformann úr hópi annarra ráðsmanna.

3. gr.

Rannsóknaráð ríkisins er ráðgjafarstofnun, sem vinnur að eflingu hagnýtra rannsókna í landinu, en einnig að eflingu undirstöðurannsókna, að því leyti sem þau verkefni eru eigi í höndum Háskóla Íslands, og þá jafnan í fullu samráði við hann.

4. gr.

Rannsóknaráð kýs úr sínum hópi 5 manna framkvæmdanefnd, sem í umboði Rannsóknaráðs gerir tillögur um þau málefni, sem því eru falin í lögum þessum. Nefndin kýs sér formann. Ráðherra ákveður laun hennar.

5. gr.

Rannsóknaráð skal vera ríkisstjórninni til ráðuneytis um rannsóknamál. Það skal gera hlutaðeigandi ráðuneyti aðvart um rannsóknaverkefni, er það telur að sinna ætti. Rannsóknaráð skal hafa samstarf við rannsóknastofnanir. Skylt er þeim stofnunum og einstaklingum, sem fá framlag úr ríkissjóði til rannsókna, að láta Rannsóknaráði ríkisins í té upplýsingar og hafa samstarf við það, þegar þess er óskað og við verður komið.

6. gr.

Menntamálaráðherra skipar framkvæmdastjóra Rannsóknaráðs, að fengnum tillögum ráðsins. Sérfræðinga við Rannsóknaráð skipar menntamálaráðherra að fengnum tillögum framkvæmdanefndar. Framkvæmdanefnd ræður annað starfslið. Framkvæmdastjóri annast daglegar framkvæmdir Rannsóknaráðs, fjárreiður þess og reikningskil. Framkvæmdastjóri skal hafa lokið háskólaprófi.

7. gr.

Rannsóknaráð skal koma saman ekki sjaldnar en tvisvar á ári. Ráðið er ólaunað. Það heldur gjörðabók um störf sín. Reikningar þess skulu endurskoðaðir árlega af ríkisendurskoðuninni, og skýrslu um störf Rannsóknaráðs skal senda menntamálaráðuneytinu að loknu hverju reikningsári, svo og samrit af reikningum ráðsins.

8. gr.

Verkefni Rannsóknaráðs ríkisins skulu vera:

1. Efling og samræming hagnýtra rannsókna og undirstöðurannsókna í landinu. Ráðið skal hafa náð samstarf við hinar ýmsu rannsóknastofnanir. Það skal hafa sem gleggsta yfirsýn yfir alla rannsóknastarfsemi í landinu og gera tillögur til úrbóta, ef það telur rannsóknastarfsemina ófullnægjandi, rannsóknaskilyrði ófullkomin eða markverð rannsóknaverkefni vanrækt.
2. Athuganir á nýtingu náttúruauðæfa landsins til nýrra atvinnuvega og atvinnugreina, enda skulu allar tillögur um nýjungar á sviði atvinnuvega og atvinnugreina, sem berast ríkisvaldinu, sendar ráðinu, og skal það beita sér fyrir því, að fram fari tæknileg og þjóðhagsleg athugun þeirra, ef það telur þess þörf.
3. Gera tillögur um framlög ríkisins til rannsóknamála og fylgjast með ráðstöfun opinberra fjárframlaga til þeirra rannsóknastofnana, sem lög þessi ná til.
4. Öflun fjármagns til rannsóknastarfseminnar almennt til viðbótar framlagi ríkisins og tillögugerð um skiptingu þess á milli rannsóknastofnana og rannsóknaverkefna.
5. Að hafa í sínum vörzlum skýrslur um rannsóknir á sviði raunvísinda, sem kostaðar eru af opinberu fé, og hlutast til um, að niðurstöður séu kynntar. Rannsóknaráð semur árlega skýrslu um rannsóknastarfsemina í landinu.
6. Að stuðla að söfnun erlendra rita og annarra upplýsinga um vísindastörf, rannsóknastörf og tækni og úrvinnslu þeirra til hagnýtingar fyrir atvinnuvegi landsins. Upplýsingum þessum skal komið á framfæri við rannsóknastofnanir.
7. Að beita sér fyrir skjótri hagnýtingu tæknilegra nýjunga hjá atvinnuvegunum með kynningastarfsemi og upplýsingaþjónustu.
8. Samstarf við hliðstæðar erlendar stofnanir og að stuðla að þátttöku Íslands í alþjóðlegu samstarfi á sviði rannsóknamála.
9. Önnur þau verkefni, sem æskilegt reynist að sameina fyrir rannsóknastarfsemina.

II. KAFLI

Rannsóknastofnanir.

9. gr.

Á vegum ríkisins skulu starfræktar eftirtaldar rannsóknastofnanir, eftir því sem nánar er kveðið á í lögum þessum.

Hafrannsóknastofnunin.

Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins.

Rannsóknastofnun landbúnaðarins.

Rannsóknastofnun iðnaðarins.

Rannsóknastofnun byggingaiðnaðarins.

Ráðherra getur að fengnum tillögum Rannsóknaráðs ríkisins og með samþykki Alþingis stofnsett rannsóknastofnanir, sem vinni að öðrum verkefnum en greinir í III. til VII. kafla laga þessara.

III. KAFLI

Hafrannsóknastofnunin.

10. gr.

Hafrannsóknastofnunin er sjálfstæð ríkisstofnun, sem heyrir undir sjávarútvegsmálaráðuneytið.

11. gr.

Í stjórn Hafrannsóknastofnunarinnar skulu vera þrír menn, skipaðir af sjávarútvegsmálaráðherra til fjögurra ára í senn, þar af einn án tilnefningar, einn tilnefnd-

ur af stjórn Fiskifélags Íslands og einn tilnefndur af ráðgjafarnefnd stofnunarinnar. Sömu aðilar tilnefna varamenn. Ráðherra skipar formann stjórnarinnar og ákveður stjórnarlaun.

12. gr.

Stjórnin hefur á hendi yfirstjórn rannsóknastofnunarinnar og samþykkir starfsáætlun og fjárhagsáætlun hennar fyrir eitt ár í senn. Fjárhagsáætlun skal senda ráðherra til staðfestingar.

13. gr.

Sjávarútvegsmálaráðherra skipar forstjóra og sérfræðinga við Hafrannsóknastofnunina að fengnum tillögum stjórnarinnar. Forstjóri skal hafa lokið háskóla-prófi í raunvísindum og vera sérfróður um hafrannsóknir. Forstjóri stofnunarinnar ræður annað starfslið hennar.

14. gr.

Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn rannsóknastofnunarinnar og umsjón með rekstri hennar. Hann ákveður starfssvið sérfræðinga og annars starfsliðs.

15. gr.

Við Hafrannsóknastofnunina er ráðgjafarnefnd. Skulu eftirtaldir aðilar tilnefna fulltrúa í nefndina til fjögurra ára í senn:

Landsamband ísl. útvegsmanna tvo menn.

Fiskifélag Íslands einn mann.

Félag ísl. botnvörpuskipaeigenda einn mann.

Fiskimannadeild Farmanna- og fiskimannasambands Íslands einn mann.

Alþýðusamband Íslands einn mann.

Sjómannasamband Íslands einn mann.

Forstjóri stofnunarinnar á sæti í nefndinni.

Nefndin kýs sér formann.

Ráðgjafarnefnd fylgist með rekstri stofnunarinnar og er tengiliður milli hennar og sjávarútvegsins. Nefndin er forstjóra og stjórn til ráðuneytis og gerir tillögur um starfsáætlun stofnunarinnar. Nefndin er ólaunuð.

Sjávarútvegsmálaráðuneytið getur með samþykki stjórnarinnar fjölgað mönnum í ráðgjafarnefnd og setur reglur um, hvernig vali nefndarmanna skuli hagað.

16. gr.

Hafrannsóknastofnunin skal hafa yfirstjórn fiskirannsóknaskipa, sem eru í eigu ríkisins.

17. gr.

Verkefni Hafrannsóknastofnunarinnar skulu meðal annars vera:

1. Rannsóknir á göngum og stofnsveiflum íslenzkra sjávardýra og áhrifum þeirra á aflamagn, veiðihorfur og hámarksnýtingu. Enn fremur rannsóknir á dýrastofnum og öðrum sjávarverðmætum, sem ónytjuð eru, í því skyni að auka fjölbreytni sjávarútvegsins.
2. Rannsóknir á lífnaðarháttum og lífsskilyrðum sjávardýra og sjávargróðurs.
3. Rannsóknir á sviði efna- og eðlisfræði sjávar.
4. Skipulagning og stjórn rannsókna og fiskileitar á veiðisvæðum og leit nýrra fiskimiða.
5. Rannsóknir á fiskirækt og öllu, sem að þeim lýtur, áburð á sjó o. s. frv.
6. Tilraunir með ný veiðarfæri og veiðiaðferðir og rannsóknir þar að lútandi, svo og rannsóknir á hagkvæmustu gerð fiskiskipa.
7. Að stuðla að söfnun og úrvinnslu veiðiskýrslna.
8. Kynning á niðurstöðum rannsókna í vísinda- og fræðslurítum.

Hafrannsóknastofnunin ein skal annast þau verkefni, sem tilgreind eru hér að framan og unnið er að á vegum ríkisins.

18. gr.

Til framkvæmda á verkefnum, sem um ræðir í 17. gr., skal starfsemi stofnunarinnar greinast í eftirtalin verksvið:

1. Síldar- og svífrannsóknir.
2. Botnfiska- og botndýrarannsóknir.
3. Sjófræði- og lífeðlisfræðirannsóknir.
4. Veiðitæknirannsóknir.

IV. KAFLI

Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins.

19. gr.

Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins er sjálfstæð ríkisstofnun, sem heyrir undir sjávarútvegsmálaráðuneytið.

20. gr.

Í stjórn Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins skulu vera þrír menn, skipaðir af sjávarútvegsmálaráðherra til fjögurra ára í senn, þar af einn án tilnefningar, einn tilnefndur af stjórn Fiskifélags Íslands og einn tilnefndur af ráðgjafarnefnd stofnunarinnar. Sömu aðilar tilnefna varamenn. Ráðherra skipar formann stjórnarinnar og ákveður stjórnarlaun.

21. gr.

Stjórnin hefur á hendi yfirstjórn rannsóknastofnunarinnar og samþykkir starfsáætlun og fjárhagsáætlun hennar fyrir eitt ár í senn. Fjárhagsáætlun skal senda ráðherra til staðfestingar.

22. gr.

Sjávarútvegsmálaráðherra skipar forstjóra og sérfræðinga við Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins að fengnum tillögum stjórnarinnar. Forstjóri skal hafa lokið háskólaprófi í raunvísindum og vera sérfróður um fiskiðnað. Forstjóri stofnunarinnar ræður annað starfslið hennar.

23. gr.

Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn rannsóknastofnunarinnar og umsjón með rekstri hennar. Hann ákveður starfssvið sérfræðinga og annars starfsliðs.

24. gr.

Við Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins er ráðgjafarnefnd. Skulu eftirtaldir aðilar tilnefna fulltrúa í nefndina til fjögurra ára í senn:

- Fiskifélag Íslands.
- Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna.
- Félag íslenskra fiskimjölsframleiðenda.
- Samband ísl. samvinnufélaga.
- Síldarútvegsnefnd.
- Samlag skreiðarframleiðenda.
- Sölusamband ísl. fiskframleiðenda.
- Félag fiskniðursjóðenda.
- Sjómannasamband Íslands.
- Alþýðusamband Íslands.

Forstjóri stofnunarinnar á sæti í nefndinni. Nefndin kýs sér formann. Nefndin fylgist með rekstri stofnunarinnar og er tengiliður milli hennar og fiskiðnaðarins. Nefndin er forstjóra og stjórnarnefnd til ráðuneytis og gerir tillögur um starfsáætlun stofnunarinnar. Ráðgjafarnefnd er ólaunuð.

Sjávarútvegsmálaráðuneytið getur með samþykki stjórnarinnar fjölgað mönnum í ráðgjafarnefnd og setur reglur um, hvernig vali nefndarinnar skuli hagað.

25. gr.

Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins er ásamt Hafrannsóknastofnuninni eigandi hússins Skúlagötu 4 í Reykjavík. Þegar byggingarnefnd hússins Skúlagötu 4 hefur lokið störfum, annast stjórnir fiskiðnaðarstofnunarinnar og Hafrannsóknastofnunarinnar rekstur hússins og önnur mál, er varða þessar stofnanir sameiginlega.

26. gr.

Verkefni Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins skulu meðal annars vera:

1. Rannsóknir á hráefnum og framleiðslu fiskiðnaðarins til þess að tryggja fyllstu nýtingu hráefnanna og gæði afurðanna.
2. Aðstoð og leiðbeiningar við fiskiðnaðinn við undirbúning og byggingu fiskiðjuvera og val véla og tækja til fiskiðnaðar.
3. Kynning á nýjungum í fiskiðnaði, tækjum og vinnsluaðferðum og prófun á gagnsemi þeirra.
4. Nauðsynleg rannsóknþjónusta við fiskiðnaðinn.
5. Námskeið fyrir matsmenn, vélstjóra og verkstjóra í fiskiðnaðinum.
6. Kynning á niðurstöðum rannsókna í vísinda- og fræðslurítum.

27. gr.

Til framkvæmda á verkefnum þeim, sem um getur í 26. gr., skal starfsemi stofnunarinnar greinast í eftirtalin verksvið:

1. Efnافرæðirannsóknir.
2. Efnaverkfræðirannsóknir.
3. Gerlafræðirannsóknir.
4. Rannsóknir á sviði véla- og verksmiðjutækni.

V. KAFLI

Rannsóknastofnun landbúnaðarins.

28. gr.

Rannsóknastofnun landbúnaðarins er sjálfstæð ríkisstofnun, sem heyrir undir landbúnaðarráðuneytið.

29. gr.

Í stjórn Rannsóknastofnunar landbúnaðarins skulu vera þrír menn, skipaðir af landbúnaðarráðherra til fjögurra ára í senn, þar af einn án tilnefningar, einn tilnefndur af stjórn Búnaðarfélags Íslands og einn tilnefndur af ráðgjafarnefnd stofnunarinnar. Sömu aðilar tilnefna varamenn. Ráðherra skipar formann stjórnarinnar og ákveður stjórnarlaun.

30. gr.

Stjórnin hefur á hendi yfirstjórn rannsóknastofnunarinnar og samþykkir starfsáætlun og fjárhagsáætlun hennar fyrir eitt ár í senn. Fjárhagsáætlun skal senda ráðherra til staðfestingar.

31. gr.

Landbúnaðarráðherra skipar forstjóra og sérfræðinga við Rannsóknastofnun landbúnaðarins að fengnum tillögum stjórnarinnar. Forstjóri skal hafa lokið háskóla-prófi í raunvísindum og vera sérmenntaður í einhverri grein búvísinda. Forstjóri stofnunarinnar ræður annað starfslið hennar.

32. gr.

Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn rannsóknastofnunarinnar og umsjón með rekstri hennar. Hann ákveður starfssvið sérfræðinga og annars starfsliðs.

33. gr.

Við Rannsóknastofnun landbúnaðarins er tilraunaráð. Skulu eftirtaldir aðilar tilnefna fulltrúa í ráðið til fjögurra ára í senn:

Sérfræðingar og tilraunastjórar, sem fara með verkefni samkv. 1.—5. tölulið 35. gr., einn mann.

Sérfræðingar og tilraunastjórar, sem fara með verkefni samkv. 6.—9. tölulið 35. gr., einn mann.

Búnaðarfélag Íslands tvo menn, og sé annar þeirra ráðunautur í jarðrækt, en hinn í búfjárrækt.

Framleiðsluráð landbúnaðarins einn mann.

Stéttarsamband bænda tvo menn.

Forstjóri stofnunarinnar á sæti í tilraunaráði.

Ráðið kys sér formann.

Tilraunaráðið er tengiliður milli stofnunarinnar og hinna ýmsu greina landbúnaðarins. Það er forstjóra og stjórn til ráðuneytis og gerir tillögur um starfsáætlun stofnunarinnar. Ráðið er ólaunað.

Landbúnaðarráðuneytið getur með samþykki stjórnarinnar fjölgað mönnum í tilraunaráði og setur reglur um, hvernig vali nefndarmanna skuli hagað.

34. gr.

Rannsóknastofnun landbúnaðarins skal annast eða hafa umsjón með öllum rannsóknnum og tilraunum á sviði landbúnaðarins, sem fé er veitt til á fjárlögum, og falla undir eftirtalin verkefni:

1. Rannsóknir og tilraunir til öflunar vísindalegrar og hagnýtrar þekkingar og reynslu í undirstöðuatriðum jarðræktar og búfjárræktar.
2. Rannsóknir á orsökum þess, að landgæði spillast eða landnytjar ganga úr sér, og tilraunir með varnarráðstafanir.
3. Rannsóknir á framleiðsluvörum landbúnaðarins, sem miða að betri og fullkomnari nýtingu.
4. Þjónusta við landbúnaðinn með rannsóknnum.
5. Kynning á niðurstöðum rannsóknanna og starfsemi stofnunarinnar í vísinda- og fræðsluritum.

35. gr.

Til framkvæmda á verkefnum þeim, sem um getur í 34. gr., skal starfsemi stofnunarinnar greinast í eftirfarandi verksvið:

1. Jarðvegsrannsóknir, áburðar- og jarðræktartilraunir.
2. Jurtakynbætur, lífeðlisfræðirannsóknir, gróður- og frærrannsóknir.
3. Rannsóknir á heitilöndum.
4. Garðyrkju- og ylæktarrannsóknir.
5. Rannsóknir á sjúkdómum og meindýrum jurtagróðurs og varnir gegn þeim.
6. Vinnu- og verktæknirannsóknir og tilraunir með búvélar.
7. Búfjárkynbætur og arfgengisrannsóknir búfjár.
8. Fóðurrannsóknir, fóðrunartilraunir og rannsóknir á fóðrunarsjúkdómum.
9. Rannsóknir á framleiðsluvörum landbúnaðarins.

36. gr.

Rannsóknastofnun landbúnaðarins skal fá umráð yfir þeim tilraunastöðvum á sviði landbúnaðar, sem ríkið á. Þar skulu framkvæmdar tilraunir í jarðrækt, búfjárrækt, heyverkun og öðru, sem stjórn stofnunarinnar ákveður.

Stofnuninni er heimilt að semja við einstaka bændur og búnaðarsambönd um tilraunir, ræktun úrvalsfræs og annað í sambandi við starfsemi stofnunarinnar, eins og stjórnin telur hentugt.

VI. KAFLI

Rannsóknastofnun iðnaðarins.

37. gr.

Rannsóknastofnun iðnaðarins er sjálfstæð stofnun, sem heyrir undir iðnaðarmálaráðuneytið.

38. gr.

Í stjórn Rannsóknastofnunar iðnaðarins skulu vera þrír menn, skipaðir af iðnaðarmálaráðherra til fjögurra ára í senn, þar af einn án tilnefningar, einn tilnefndur af Félagi íslenskra iðnrekenda og einn tilnefndur af ráðgjafarnefnd stofnunarinnar. Sömu aðilar tilnefna varamenn. Ráðherra skipar formann stjórnarinnar og ákveður stjórnarlaun.

39. gr.

Stjórnin hefur á hendi yfirstjórn rannsóknastofnunarinnar og samþykkir starfsáætlun hennar og fjárhagsáætlun fyrir eitt ár í senn. Fjárhagsáætlun skal senda ráðherra til staðfestingar.

40. gr.

Iðnaðarmálaráðherra skipar forstjóra og sérfræðinga við Rannsóknastofnun iðnaðarins, að fengnum tillögum stjórnarinnar. Forstjóri skal hafa lokið háskólaprófi í raunvísindum.

Forstjóri stofnunarinnar ræður annað starfslið hennar.

41. gr.

Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn rannsóknastofnunarinnar og umsjón með rekstri hennar. Hann ákveður starfssvið sérfræðinga og annars starfsliðs.

42. gr.

Við Rannsóknastofnun iðnaðarins er ráðgjafarnefnd. Skulu eftirtaldir aðilar tilnefna fulltrúa í nefndina til fjögurra ára í senn:

Alþýðusamband Íslands.

Félag íslenskra iðnrekenda.

Iðnaðarbanki Íslands.

Iðnaðarmálastofnun Íslands.

Landssamband iðnaðarmanna.

Samband íslenskra samvinnufélaga.

Verzlunarráð Íslands.

Vinnuveitendasamband Íslands.

Forstjóri stofnunarinnar á sæti í nefndinni.

Nefndin kýs sér formann.

Ráðgjafarnefnd fylgist með rekstri stofnunarinnar og er tengiliður milli hennar og iðnaðarins. Nefndin er forstjóra og stjórn til ráðuneytis og gerir tillögur um starfsáætlun stofnunarinnar. Nefndin er ólaunuð.

Iðnaðarmálaráðherra getur með samþykki stjórnarinnar fjölgað mönnum í ráðgjafarnefnd og setur reglur um, hvernig vali nefndarmanna skuli hagað.

43. gr.

Verkefni Rannsóknastofnunar iðnaðarins skulu meðal annars vera:

1. Rannsóknir til eflingar og hagsbóta fyrir iðnaðinn í landinu og rannsóknir vegna nýjunga á sviði iðnaðar og annarrar framleiðslu.
2. Rannsóknir á nýtingu náttúruauðæfa landsins í þágu iðnaðar.
3. Nauðsynleg rannsóknarþjónusta í þeim greinum, sem stofnunin fæst við.
4. Kynning á niðurstöðum rannsókna í vísinda- og fræðslurítum.

44. gr.

Til framkvæmda á verkefnum þeim, sem getur í 43. gr., skal starfsemi stofnunarinnar greinast í eftirtalin verksvið:

1. Efnarannsóknir vegna sérverkefna og nýjunga í iðnaði og annarri framleiðslu.
2. Almennar efnarannsóknir, samkvæmt 3. lið 43. gr.
3. Gerlarannsóknir.
4. Rannsóknir vegna tilraunaframleiðslu.
5. Rannsóknir á sviði véla og tækni.

45. gr.

Til greiðslu kostnaðar við Rannsóknastofnun iðnaðarins, auk þeirra framlaga og tekna, sem stofnunin fær samkvæmt ákvæðum 55. gr. VIII. kafla, skal innheimt hjá iðnfyrirtækjum, verksmiðjum og verkstæðum gjald, sem nemur 2% af útborguðu kaupi hvers slíks fyrirtækis til verkafólks og fagmanna.

Undanþegin gjaldi samkvæmt 1. mgr. eru hraðfrystihús, síldar- og fiskmjölsverksmiðjur, hvalstöðvar og annar iðnaður úr sjófangi, sláturhús, kjötiðnaður, mjólkurbú og annar slíkur iðnaður, sem vinnur úr landbúnaðarafurðum, svo og sements- og áburðarframleiðsla.

Verði ágreiningur um gjaldskyldu, sker iðnaðarmálaráðherra úr og er úrskurður hans endanlegur.

VII. KAFLI

Rannsóknastofnun byggingaiðnaðarins.

46. gr.

Rannsóknastofnun byggingaiðnaðarins er sjálfstæð stofnun, sem heyrir undir iðnaðarmálaráðuneytið.

47. gr.

Í stjórn Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins skulu vera þrjú menn, skipaðir af iðnaðarmálaráðherra til fjögurra ára í senn, þar af einn án tilnefningar, einn tilnefndur af Landssambandi iðnaðarmanna og einn tilnefndur af ráðgjafarnefnd stofnunarinnar. Sömu aðilar tilnefna varamenn. Ráðherra skipar formann stjórnarinnar og ákveður stjórnarlaun.

48. gr.

Stjórnin hefur á hendi yfirstjórn rannsóknastofnunarinnar og samþykkir starfsáætlun hennar og fjárhagsáætlun fyrir eitt ár í senn. Fjárhagsáætlun skal senda ráðherra til staðfestingar.

49. gr.

Iðnaðarmálaráðherra skipar forstjóra og sérfræðinga Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins, að fengnum tillögum stjórnarinnar.

Forstjóri skal hafa lokið háskólaprófi í raunvísindum.

Forstjóri stofnunarinnar ræður annað starfslið hennar.

50. gr.

Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn rannsóknastofnunarinnar og umsjón með rekstri hennar. Hann ákveður starfssvið sérfræðinga og annars starfsliðs.

51. gr.

Við Rannsóknastofnun byggingaiðnaðarins er ráðgjafarnefnd. Skulu eftirtaldir aðilar tilnefna fulltrúa í nefndina til fjögurra ára í senn:

Alþýðusamband Íslands.

Arkitektafélag Íslands.

Félag islenskra iðnrekenda.

Húsameistari ríkisins.

Húsnæðismálastofnun ríkisins.
Iðnaðarmálastofnun Íslands.
Landssamband iðnaðarmanna.
Borgarstjórn Reykjavíkur.
Sementsverksmiðja ríkisins.
Teiknistofa landbúnaðarins.
Vinnuveitendasamband Íslands.
Raforkumálastjóri.
Vegamálastjóri.
Vitamálastjóri.

Forstjóri stofnunarinnar á sæti í nefndinni.
Nefndin kys sér formann.

Ráðgjafarnefnd fylgist með rekstri stofnunarinnar og er tengiliður milli hennar og byggingaiðnaðarins. Nefndin er forstjóra og stjórn til ráðuneytis og gerir tillögur um starfsáætlun stofnunarinnar. Nefndin er ólaunuð.

Iðnaðarmálaráðherra getur með samþykki stjórnarinnar fjölgað mönnum í ráðgjafarnefnd og setur reglur um, hvernig vali nefndarmanna skuli hagað.

52. gr.

Verkefni Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins skulu meðal annars vera:

1. Endurbætur í byggingaiðnaði og lækkun kostnaðar við mannvirkjagerð, þar á meðal sjálfstæðar grundvallarrannsóknir í byggingatækni, hagnýtingu húsrýmis, bæjarSKIPulagning og gatnagerð. Í þeim tilgangi skal stofnunin fylgjast með nýjungum í byggingaiðnaði og laga þær að íslenskum staðháttum.
2. Hagnýtar jarðfræðirannsóknir.
3. Vatnsvirkjarannsóknir.
4. Kynning á niðurstöðum rannsókna og veiting upplýsinga um byggingafræðileg efni.
5. Aðstoð við eftirlit með byggingaefnum og byggingaframkvæmdum.
6. Nauðsynleg rannsóknþjónusta í þeim greinum, sem stofnunin fæst við.

53. gr.

Af öllu innfluttu timbri, sementi og steypustyrktarjárnri skal greiða ½% aðflutningsgjald og ½% framleiðslugjald af sementi, sem framleitt er hér á landi. Gjöld þessi renna til greiðslu kostnaðar við starfsemi Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins, auk þeirra framlaga og tekna, sem stofnunin hlýtur samkvæmt ákvæðum 55. gr. VIII. kafla.

VIII. KAFLI

Almenn ákvæði.

54. gr.

Forstjórar rannsóknastofnana, sérfræðingar og annað starfsfólk tekur laun samkvæmt gildandi kjarasamningum ríkisstarfsmanna á hverjum tíma.

Ráðherra ákveður deildaskiptingu í rannsóknastofnunum og skipar deildarstjóra að fengnu álitu forstjóra og stjórnar viðkomandi stofnunar.

55. gr.

Tekjur hinna ýmsu rannsóknastofnana eru:

1. Fé, sem veitt er til stofnunar á fjárlögum.
2. Fé, sem veitt er sérstaklega til tiltekinna verkefna, sem stofnuninni eru falin af hinu opinbera.
3. Greiðslur fyrir verk, sem unnin eru fyrir einstaklinga, félög eða stofnanir.
4. Framlög einstaklinga, félaga eða stofnana.

5. Gjöld, sem fást með álagningu á framleiðsluvörur eða á annan hátt, eins og ákveðið kann að vera í lögum.

Framlag ríkisins, samkv. 1. lið, skal aldrei vera minna en helmingur þeirrar upphæðar, sem fæst samkvæmt 5. lið.

Verkefni, sem rannsóknastofnun vinnur að beiðni einkaaðila eða samtaka þeirra eða þeim til hagsbóta, skulu verðlögð í gjaldskrá, sem ráðherra setur að feugnum tillögum hlutaðeigandi rannsóknastofnana, eða samkvæmt sérstökum samningi.

56. gr.

Eignum Atvinnudeildar Háskólans skal ráðstafa þannig:

Eignir fiskideildar skulu falla til Hafrannsóknastofnunarinnar.

Eignir búnaðardeildar skulu falla til Rannsóknastofnunar landbúnaðarins.

Eignum iðnaðardeildar skal skipta á milli Rannsóknastofnunar iðnaðarins og Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins samkvæmt ákvörðun iðnaðarmálaráðuneytisins.

Húseign Atvinnudeildar á lóð Háskólans ráðstafar ríkisstjórnin í þágu íslenskrar vísindastarfsemi.

57. gr.

Framkvæmdastjóri Rannsóknaráðs ríkisins kallar forstjóra Rannsóknastofnunar landbúnaðarins, Rannsóknastofnunar iðnaðarins, Rannsóknastofnunar byggingaiðnaðarins, Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins og Hafrannsóknastofnunarinnar saman á fund ársfjórðungslega eða oftar, ef þurfa þykir. Skulu þeir ræða málefni, sem eru þessum stofnunum sameiginleg.

58. gr.

Ríkið kemur upp hentugum byggingum og athafnasvæðum í rannsóknahverfi til handa þeim rannsóknastofnunum, sem um getur í lögum þessum, að svo miklu leyti, sem stofnunum er ekki séð fyrir þeirri aðstöðu annars staðar, svo og rannsóknatækjum og öðrum hjálpargögnum, sem sameiginleg not geta orðið af fyrir margar rannsóknastofnanir.

Rannsóknaráð ríkisins skal hafa yfirumsjón með óráðstöfuðu landssvæði og sameiginlegum byggingum og tækjum, sem um getur að ofan, en einstakar byggingar og landssvæði þeirra skulu vera til óskertra unráða þeirra stofnana, sem þær nota.

Um tilhögun bygginga og athafnasvæða skal, svo sem við verður komið, farið eftir tillögum þeirra rannsóknastofnana, sem ætlað er að nota þau.

59. gr.

Hver rannsóknastofnun hefur aðskilinn fjárhag og bókhald. Þó skal kappkosta, eins og við verður komið, að rannsóknastofnanir noti sameiginlega starfskrafta við skrifstofustörf og önnur þjónustustörf.

60. gr.

Fé það, sem Háskóla Íslands ber að greiða til ríkissjóðs sem einkaleyfisgjald fyrir happdrætti Háskóla Íslands, rennur í byggingasjóð rannsóknastarfseminnar.

61. gr.

Þær stofnanir, sem um getur í lögum þessum, skulu eiga aðgang að upplýsingum, sem opinberar stofnanir og fyrirtæki geta í té látið og varða starfsemi þeirra.

62. gr.

Ekki er heimilt að veita upplýsingar um rannsóknir, sem kostaðar eru af einstaklingi, félagi eða stofnun, nema með samþykki hennar. Ef þagnarskylda er brotin, varðar það ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um opinbera starfsmenn og skaðabótaskyldu.

63. gr.

Nánari ákvæði um starfsemi stofnana þeirra, er lög þessi taka til, má setja með reglugerðum. Þar á meðal er heimilt að ákveða breytingu á verksviðum einstakra stofnana, enn fremur að heimila sérfræðingum rannsóknastofnananna að kenna við Háskóla Íslands.

64. gr.

Með lögum þessum eru numin úr gildi lög nr. 68/1940, um náttúrurannsóknir, lög nr. 64/1940, um rannsóknir og tilraunir í þágu landbúnaðarins, orðin „þá skal og starfa við Háskóla Íslands rannsóknarstofnun í þágu atvinnuveganna, er nefnist atvinnudeild háskólans“ í 9. gr. laga nr. 60/1957, svo og önnur lagaákvæði, sem brjóta í bága við lög þessi.

65. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.